

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. Πρωτ. 1028/27.2.2019

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**Α Π Ο Φ Α Σ Η
169/2018**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 12.12.2017 και ώρα 10:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη Δήμητρα Παπαδοπούλου, Ευαγγελία Μήτρου, Καλλιόπη Διαμαντάκου, Νικόλαο Κιάο, Βασίλειο Καραποστόλη. Απόντα τα μέλη Γεώργιος Πλειός και Γεώργιος Σαρειδάκης, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό με διακριτικό τίτλο «MEGA CHANNEL», ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «ΤΗΛΕΤΥΠΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ», βάσει της με αριθ. πρωτοκόλλου 2020/18.4.2016 καταγγελίας, η οποία αφορούσε τη μετάδοση του δελτίου ειδήσεων της 16.4.2016 στις 20.00.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 207/21.4.2016, ο οποίος χρεώθηκε στη διοικητική υπάλληλο Ειρήνη Κεραμήτσου και στην ειδική επιστήμονα - νομικό Όλγα Γαρουφαλιά. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθ. πρωτ. 517/16.6.2016 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στη συνέχεια, η Ειδική Επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθ. πρωτ. 558/7.7.2016 νομική της εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστη ο πληρεξούσιος δικηγόρος της, Αναστάσιος Κωνσταντινίδης. Ερωτηθείς από τον Πρόεδρο, ο Πληρεξούσιος Δικηγόρος απάντησε ότι γνωρίζει το

περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 18.12.2017 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός δεν κατέθεσε στη Γραμματεία υπόμνημα.

Την 11.12.2018 και ώρα 10.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τα αυτά ως άνω (παρόντα κατά τη συζήτηση) μέλη, πλην των: Β. Καραποστόλη και Ε. Μήτρου (οι οποίοι απουσίαζαν και είχαν κληθεί). Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε την ειδική επιστήμονα – νομικό Ό. Γαρουφαλιά:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης.
2. Η υποχρέωση των τηλεοπτικών σταθμών σεβασμού της προσωπικότητας των ανηλίκων κατά τη μετάδοση των εκπομπών τους προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων: ι) 15 παρ. 2 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει: «Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του Κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης Ο άμεσος έλεγχος του Κράτους έχει ως σκοπό το σεβασμό της αξίας του ανθρώπου και την προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας», ιι) 21 παρ. 1 του Συντάγματος, το οποίο ορίζει: «Η οικογένεια, ως θεμέλιο της συντήρησης και προαγωγής του Έθνους, καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του Κράτους», ιιι) 3 παρ. 1 του Ν. 2101/1992 με τον οποίο κυρώθηκε η Διεθνής Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, το οποίο ορίζει: «Σε όλες τις αποφάσεις που αφορούν τα

παιδιά, είτε αυτές λαμβάνονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς οργανισμούς κοινωνικής προστασίας, είτε από τα δικαστήρια, τις διοικητικές αρχές ή από τα νομοθετικά όργανα, πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη το συμφέρον του παιδιού», ιν) 36 του Ν. 2101/1992, το οποίο ορίζει: «Τα συμβαλλόμενα μέρη προστατεύουν το παιδί από κάθε άλλη μορφή εκμετάλλευσης επιβλαβή για οποιαδήποτε πλευρά της ευημερίας του», ν) 3 παρ. 1 του Ν. 2328/1995, το οποίο ορίζει: «Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων), που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται», νι) 7 παρ. 2 του Π.Δ. 109/2010, το οποίο ορίζει: «Τα κάθε είδους προγράμματα (συμπεριλαμβανομένων και των οπτικοακουστικών εμπορικών ανακοινώσεων), που μεταδίδονται από δημόσιους ή ιδιωτικούς τηλεοπτικούς οργανισμούς, οφείλουν να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, κάθε προσώπου, του οποίου η εικόνα εμφανίζεται στην οθόνη ή αναφέρεται το όνομα ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου».

3. Η υποχρέωση των τηλεοπτικών σταθμών απαγόρευσης παρουσίασης ανηλίκων που βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση κατά τη μετάδοση των εκπομπών τους προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων: ι) 26 παρ. 2 του Π.Δ. 109/2010, το οποίο ορίζει: «Η παρουσίαση ή η συμμετοχή ανηλίκων μαρτύρων ή θυμάτων εγκληματικών ενεργειών ή δυστυχημάτων, καθώς και ανηλίκων που βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση, σε ειδησεογραφικά και άλλα ενημερωτικά προγράμματα απαγορεύεται. Η παρουσίαση αυτή επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, εφόσον είναι αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού και δεν προκαλεί βλάβη στην προσωπικότητα του ανηλίκου και μόνο ύστερα από γραπτή άδεια αυτού που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια», ιι) 10 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003 (που εφαρμόζεται στην εξεταζόμενη περίπτωση για τη η ελεγχόμενη εκπομπή συνιστά δελτίο ειδήσεων, δηλαδή ειδησεογραφική εκπομπή που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Π.Δ. 77/2003 σύμφωνα με το άρθρο 1 εδ. α και γ αυτού), το οποίο ορίζει: «Απαγορεύεται η παρουσίαση ανηλίκων μέσω εικόνας, ονόματος ή άλλου τρόπου που να καθιστά σαφή την ταυτότητά τους ή η συμμετοχή τους σε όλες τις εκπομπές που περιλαμβάνονται στον παρόντα κώδικα, όταν αυτοί είναι μάρτυρες ή θύματα εγκληματικών ενεργειών ή δυστυχημάτων ή βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση. Σε καμία από τις ανωτέρω

περιπτώσεις, δεν λαμβάνεται συνέντευξη από ανήλικο κάτω των 14 ετών. Κατ' εξαίρεση η παρουσίαση αυτή επιτρέπεται εφόσον είναι αναγκαία για την ενημέρωση του κοινού και δεν προκαλεί πόνο ή βλάβη στην προσωπικότητα του ανήλικου και σε κάθε περίπτωση, μόνο ύστερα από γραπτή άδεια αυτού που ασκεί τη γονική μέριμνα ή την επιμέλεια».

4. Η υποχρέωση των τηλεοπτικών σταθμών απαγόρευσης παρουσίασης προσώπων με τρόπο που μπορεί να ενθαρρύνει την κοινωνική τους απομόνωση λόγω αναπηρίας κατά τη μετάδοση των εκπομπών τους προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του Π.Δ. 77/2003, το οποίο ορίζει: «Δεν επιτρέπεται η παρουσίαση προσώπων με τρόπο ο οποίος, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες, μπορεί να ενθαρρύνει, τον εξευτελισμό, την κοινωνική απομόνωση ή τις δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος τους από μέρος του κοινού βάσει ιδίως του φύλου, της φυλής, της εθνικότητας, της γλώσσας, της θρησκείας, της ιδεολογίας, της ηλικίας, της ασθένειας ή αναπηρίας, του γενετήσιου προσανατολισμού ή του επαγγέλματος».

5. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000: «Το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 3 παρ. 3 του Ν. 1866/1989 προβλεπόμενες κυρώσεις».

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος από τη Διαδικτυακή Πλατφόρμα Παρακολούθησης και Αναζήτησης Ραδιοτηλεοπτικού Προγράμματος του Υπουργείου Ψηφιακής Πολιτικής, Τηλεπικοινωνιών και Ενημέρωσης και τους ισχυρισμούς της εγκαλούμενης (προβληθέντες προφορικώς), προκύπτουν τα εξής:

Ένα από τα θέματα που παρουσιάστηκαν από το κεντρικό δελτίο ειδήσεων του «MEGA CHANNEL» την 16.4.2016 ήταν οι συνέπειες της παύσης λειτουργίας του καταστήματος πώλησης ηλεκτρικών ειδών «Ηλεκτρονική Αθηνών» στις οικογένειες των εργαζομένων σ' αυτή. Συγκεκριμένα, προβλήθηκε ρεπορτάζ που παρουσίασε έναν εργαζόμενο στην «Ηλεκτρονική Αθηνών» και την οικογένειά του (τη γυναίκα και τα δύο παιδιά του), ο οποίος ανέλυε ότι όντας άνεργος πλέον δεν θα μπορούσε να

καλύψει τα έξοδα της οικογένειας, στα οποία συμπεριλαμβάνονταν και αυτά για τη φροντίδα του γιου του, που είχε «ειδικές ικανότητες» και ανάγκη από ιδιαίτερη φροντίδα, ο οποίος πήγαινε σε ειδικό σχολείο και έκανε επιπλέον ιδιαίτερα μαθήματα λογοθεραπείας, εργοθεραπείας, ψυχοθεραπείας σε ένα ιδιωτικό κέντρο, μέρος των οποίων (δαπανών) καλύπτονταν από το Κράτος, ενώ τα υπόλοιπα τα κάλυπτε ο πατέρας. Καθ' όλη τη διάρκεια μετάδοσης του ρεπορτάζ προβαλλόταν η σύζυγος και τα δύο παιδιά στο σπίτι, τα οποία έπαιζαν μαζί και χωριστά, χωρίς κάλυψη του προσώπου τους με μωσαϊκό. Τα παιδιά ήταν ανήλικα και άρα για την προβολή της εικόνας τους στο ρεπορτάζ ήταν αναγκαία η γονική συναίνεση, η οποία συνάγεται ότι είχε δοθεί, δεδομένου ότι οι γονείς συμμετείχαν μαζί με τα παιδιά στο εν λόγω ρεπορτάζ.

III. Υπαγωγή

Ενόψει των ανωτέρω η Ολομέλεια ομόφωνα έκρινε, ότι δεν στοιχειοθετούνται οι παραβάσεις που αποδίδονται στον τηλεοπτικό σταθμό, διότι η παρουσίαση του ανήλικου τέκνου έγινε με αφορμή την παρουσίαση ενός επίκαιρου γεγονότος που ενδιέφερε την κοινή γνώμη, είχε δοθεί η συναίνεση των γονέων του ανηλίκου, η προβολή της εικόνας του ανηλίκου ήταν σύντομη και δεν είχε ως στόχο τον στιγματισμό του παιδιού. Επομένως, πρέπει η εγκαλούμενη εταιρεία να απαλλαγεί των σχετικών κατηγοριών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟ ΕΣΡ

Απαλλάσσει ομόφωνα την εγκαλουμένη των κατηγοριών της μη τήρησης της απαγόρευσης παρουσίασης ανηλίκων που βρίσκονται σε δύσκολη κατάσταση.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 11^η Δεκεμβρίου 2018. Δημοσιεύτηκε κατά την 14^η Μαρτίου 2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ